

INFORMATIE ORDENEN

Informatie categoriseren

Het is een bekend gegeven: te veel keuzes leiden tot stress. De mogelijkheid om in de supermarkt uit vele merken en vele varianten jam te kiezen, leidt tot keuzestress. Toch is dat niet bij iedereen het geval. Hoe meer ervaren mensen zijn met categoriseren, hoe sneller ze kunnen kiezen. Dat geldt niet alleen voor jam, maar voor alles. Elke expert heeft geleerd grote hoeveelheden informatie heel snel te verdelen in categorieën. Bovendien zijn onze hersenen geprogrammeerd om zaken snel te reduceren tot twee of drie opties. Een vinoloog kiest uit een lange wijnkaart zeer snel de juiste wijn. Eerst het jaar van de wijnoogst, dan de prijs en dan passend bij het gerecht.

Informatie vastleggen

In elke vergadering heb je twee typen medewerkers: degene die alles digitaal vastlegt en zweert bij zijn computer en de

collega die een mix van handgeschreven notities en digitale bronnen hanteert. Toch heeft recent onderzoek uitgewezen dat degene die informatie handgeschreven vastlegt weliswaar minder gegevens vastlegt, maar structureel meer, beter en langer de informatie onthoudt. De reden is gelegen in het feit dat je iets met de informatie moet of gaat doen. Als je een boek leest en nieuwe ideeën handgeschreven vastlegt en daarna nog eens uitlegt aan iemand, bouw je haast vanzelf een mentaal model op van dat nieuwe idee. Zodoende versterk je al lerend de kennis over dat nieuwe idee.

De wereld ordenen

Iedereen wil de wereld om zich heen begrijpen. Onze omgeving bezien we daarbij vanuit twee perspectieven. Het eerste perspectief gaat na welke verschillen er zijn binnen de ontvangen informatie. Het andere perspectief is gebaseerd op de overeenkomsten. Iemand die ordent, neemt vaak een van de twee gezichtspunten in. Je kunt je beddengoed ordenen per bed; je kunt ook ordenen op lakens, kussenslopen, kleur of seizoen. Er is geen perspectief goed of fout, alleen anders. We groeperen vooral om de stortvloed aan informatie te ordenen. Jammer genoeg slaan we daarin vaak door. Alles, maar dan ook echt alles, moet in een bepaald hokje passen: zwart-wit, man-vrouw, links-rechts. Onze hersenen benadrukken ook automatisch de verschillen tussen de groepen en minimaliseren de verschillen binnen de groep.

Onbewust

Dit classificeren en categoriseren van informatie doen we de hele dag door, vaak zonder ons daarvan bewust te zijn. Het categoriseren van informatie is zowel een van de meest voorkomende als een van de moeilijkste taken. Informatie die je ontvangt, valt immers vaak op meerdere plaatsen onder te brengen (dit document hoort eigenlijk op twee plaatsen thuis). Je categorieën zijn daarnaast niet altijd gemakkelijk te onderscheiden en veranderen ook nog eens in de tijd (in welke folder zat dat document ook al weer?) *